

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Expenditur obligatio tribus substantialibus votis annexa ingrediendi
Societatem. punct. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

translati in aliam Religionem, ut sit Prælati, qui finito officio federe debet post Prælatum in memoriam pristinæ dignitatis, nisi alij essent Prælati antiquiores. Sic Nauarr. Man. Rodr. & Sanch. *suprà*.

DISPUTATIO V.

De obligationibus, & votis statui Religioso annexis, illorumque relaxatione.

N VLLA ferè est Religio quæ ultra tria vota substantialia castitatis, paupertatis, & obedientiæ alia vota non emittat, quæque aliis obligationibus suos Religiosos non astringat. Ea omnia figillatim percurrere nostrum non est: cuiuslibet namque Religiosi sua vota, & obligationes examinanda relinquimus; quia eorum obligatio multum ex usu, & consuetudine pendet. Nobis sufficiat singularia vota, & obligationes sanctissimæ Societatis Ias v expendere, ut illis satisfaciendes finem propositum consequamur.

PUNCTUM I.

Expenditur obligatio tribus substantialibus votis annexa ingrediendi Societatem.

SUMMARIUM.

1. Obligationem votis substantialibus annexam contrahunt scholares, & coadiutores non formati, cum promittunt se Societatem ingredi, ut in ea perpetuò vitam degant.
2. Materia huius voti est professionem, vel vota coadiutorum formatorum emittere, prout Societati placuerit.
3. Hac materia digna voto est, quia gradus professorum, & coadiutorum formatorum perfectior est quam gradus scholaris, & coadiutoris non formati.
4. Quoties superior designat tibi gradum absolutè, & efficaciter voluntate, teneris acceptare ex vi quarti voti.
5. An peccet contra votum, si superior nuset, vel suspendat absolutam te obligantem voluntatem ob repugnantiam, quam habes in suscipiendo gradum coadiutoris formati, vel alia de causa.
6. Proponitur negatiua sententia. Verior est affirmatiua, & satisficit rationibus contrariis.
7. An recepto gradu coadiutoris formati obligari possit ex supradicto voto ad recipiendum gradum professi, vel de contra? De ultimo certum est te non posse obligari. Quoad primum probabiliter affirmat Suarez. Sed probabilius est negatiua sententia.

Primam obligationem votis substantialibus annexam contrahunt scholares, & coadiutores non formati emittentes in Societate vota simplicia: ij enim simul promittunt se Societatem ingrederes, ut vitam in ea perpetuò degant promissionem hanc intelligendo iuxta ipsius Societatis constitutiones. Hec igitur promissio votum est, quia fit diuinæ maiestati, ut constat ex formula, qua emittitur, quæ sic se habet: Ergo, N. voueo coram sacratissima Virgine Maria, & curia celesti vniuersa, Diuinæ maiestati tuæ castitatem, paupertatem, & obedientiam perpetuam in Societate Ias v, & promitto eandem Societatem me ingrederes, ut vitam in ea perpetuò degam omnia intelligendo iuxta ipsius Societatis constitutiones. In omni enim promissione prudenti, & cordata exprimenda est persona, cui fit promissio: cum ergo in hac promissione nulla alia exprimitur præter diuinam maiestatem, ipsi fit ea promissio. Ergo est votum; quia votum est promissio Deo facta de meliori bono. Præterea ex illa dictione & quæ est copulatiua, & habet vim coniungendi præcedentia cum subsequenibus, manifestè sit eidem fieri promissionem ingrediendi Societatem, cui fit votum castitatis, paupertatis, & obedientiæ: at illa vota sunt diuinæ maiestati. Ergo etiam promissio ingrediendi Societatem diuinæ maiestati fit. Ergo est votum. Et ita declarat Congregat. V. Generalis decret. 3. & can. 2. Neque obstat, illam obligationem sub nomine promissionis, & non sub nomine voti exprimi; quia id factum est, ut intelligeretur esse obligationem distinctam à tribus votis præcedentibus, neque ad constituendum statum Religiosorum scholasticum formaliter pertinere, sed solum esse ei annexam, & accessoriam.

2. Materia huius voti est professionem, vel vota coadiuto-

rum formatorum emittere, prout Societati placuerit, ut dicitur, cap. 7. exam. §. 1. & §. punct. constitut. cap. 4. litt. E, & declarat Congregatio V. general. decreto 3. can. 2. ibi. Quo (scilicet voto) qui se obligat ad acceptandum gradum professorum, vel coadiutorum formatorum, prout Præposito ad maius Dei obsequium fore videbitur. Non se obligat ad procurandum aliquem ex his gradibus; quia ea procuratio nec decebat Religiosi humilitatem, & obedientiam, nec Religiosis pacem Ad quæ remouenda conueniētis est, ut quilibet sui immemor curam in hac parte superioribus relinquat procurans in eo gradu in quo constitutus est se perfectum exhibere. Sed ex vi illius voti solum se obligat ad acceptandum dictum gradum, si ita Proposito Generali visum fuerit, ut expresse dicitur §. part. constitut. cap. 4. §. 5. ibi postquam aliquis in corpus Societatis coartatus fuerit in aliquo gradu ad aliud progredi curare non debet, sed in suo persici, & obsequio Dei, & gloriæ sese impendere, ac superiori, qui scilicet Christi Domini nostri vices gerit curam aliorum omnium relinquere. Verum est hoc ita sit, nemo impeditur superiori proponere debita cum humilitate, & submissione, quæ in animo versantur, quæque occurrunt pro gradu suscipiendo: ut habetur dicto loco in declarat. litt. F. maxime cum sibi per suasum habet, vel ob inuidentiam, vel obliuionem, vel ob finitram informationem gradum superiorem non concedi, paratus tamen esse debet, ut id melius existimet, quod superiori loco melius videbitur.

3. His ergo positis probatur manifestè hanc materiam voto dignam esse: quia gradus professorum, & coadiutorum formatorum perfectior est, quam gradus scholaris, & coadiutoris non formati; quippe in professo, & coadiutore formato est obligatio ad plura, & paupertas strictior: ergo est materia digna voto. Ex alia parte erat maxime vile, & ferè necessarium instituto Societatis, eiusque regimini; ut hæc materia sub votum caderet, nam cum in Societate ex approbatione Pontificia sint hi gradus diuersi, scholaris, coadiutoris non formati, & professi; gradusque scholaris, & coadiutoris non formati via sit, & dispositio ad gradum coadiutoris formati, vel professi, in quibus præcipua pars Societatis consistit, expediebat posse Societatem obligare scholares, & coadiutores non formatos, ut in gradum coadiutorum formatorum, vel professorum ingrederentur. Quod virtute obedientiæ præstare non poterant, nisi in principio eis esset propositum, & ab ipsis acceptatum hoc voto emisso & suauis & efficacis obligatio inducitur, & maiori cum fructu executioni mandatur.

4. Superest verò explicandum, qualiter Præpositus Generalis velle debeat te in gradum coadiutorum formatorum, vel professorum admittere, ut ex voto tenentis eius voluntati acquiescere: Optimè hoc explicuit septima congregatio decreto 27. aliis 32. Cum enim in questionem verteretur quid censendum de his esset, qui in cuiuscunque impositi à superioribus gradus susceptione difficiles se præbent, variisque excusationibus eorum voluntatem eludentes in annos sæpe plurimos, atque totam etiam vitam rem protrahunt, censuit congregatio omnes ut quarti voti in congregatione, censuit teneri superiori certum gradum imponenti obedire, ita tamen ut rationes Provinciales, ac N. P. consuetio Societatis more proponere possint, quas scripto censuit proponendas. Verum superiori illis examinatis in sententia perseveranti, & certum gradum absolutè statuenti (licet non addat obedientiæ præceptum) teneri vnumquemque obedire, imperatumque gradum suscipere, ut si non fuerit obsequutus, censendus sit in malo statu esse, atque à Sacramentorum usu, & administratione excludendus. Sed neque consilium putauit P. N. cum talibus dispensare, ut toto vitæ tempore sine certi gradus susceptione perseverent, ne horum exemplo, alij cum graui Societatis damno paria imitentur, & audeant. Sed neque ad secundum examen admittendos, nisi rariis, & cum dubium aliquod de aptitudine intercessit. Quam rem vniuersa congregatio censuit P. N. commendandam. Hæc supradicto decreto, ex quibus manifestum est tunc esse obligationem acceptandi gradum à superiore designatum, quando absolutè, & efficaciter voluntate tibi acceptandum proponitur; quia eo ipso impletur conditio; sub qua votum factum est. Notanter dixi quando offeratur, ut contingit, cum gradus offeratur, ut gratia, & beneficium Religionis, quod subditis præstat, transgressor voti non eius, gradum non admittens: quia non tibi absolutè offeratur, sed sub imbibna conditione, si gratus tibi fuerit. Ex ipsa ergo obligationis sententia, & ex circumstantiis facile colligetur, quod ex his modis gradus offeratur. Credo tamen absolute persistit: indicat namque ea perseverantia absolute, & desinat velle te eum gradum accipere non tam ob gratiam tibi præstandam, quam ob Religionis bonum, & rectum illius regimen.

5. Sed quid si ob difficultatem, & repugnantiam, quam habes in suscipiendo gradum coadiutoris formati, & ob timorem,

quem Praepositus Generalis concepit te esse turbandum, & forte periculo Religionis deserenda exponendum, eo quod gradus professorum denegetur, absolutam voluntatem te obligandi nautet, vel suspendas, peccabis contra hoc votum? Alieni videbitur te non peccatum, quia votum est tantum de suscipiendo gradu Praeposito Generali id absolute statuenti. At in supradicto casu supponimus Praepositum Generalem non absolute statueret, sed potius absolutum statutum suspendere, vel mutare. Ergo non peccas contra votum. Id ipsum confirmatur ex illo *decreto* 27. alias 32. *Congreg.* 7. Vbi declarans congregatio, quando vi partii voti tenentis gradum accipere dixit te teneri Praeposito Generali examinatis excusationis rationibus in sententia persistenti, & certum gradum absolute statuenti obedire. Ergo a contrario quando examinatis rationibus a sententia desistit, & certum gradum absolute non statuit, obligatus non eris. Nihilominus verius censo te in supradicto casu votum indirecte violaturum; eo quod iniure, & iniuste, oblige superiorem a voluntate absoluta concedendi transitum cessare. Qui enim vouet opus perfectum sub conditione pendente ex alterius voluntate, obligatus est ad minus illam voluntatem non impedire; quia id esset nolle votum exequi. At tu vouisti Deo accipere gradum, quem superior voluerit absolute tibi concedere. Ergo tenentis voluntatem superioris non impedire. At iniure impedis te difficilem susceptioni exhibendo, & turbationis, aliorumque inconuenientium signa ostendendo, ob qua vitanda superior prudentissime cessat a voluntate absoluta tibi gradum concedendi: ergo peccas contra votum. Tenentis ergo repugnantiam vincere, & timorem superioris iustum tuar turbationis, & maioris periculi remouere: Sic colligitur, ex Suarez *com. 4. de Relig. tract. 10. lib. 4. in fine cap. 17. nume...*

6. Ad do non solum contra votum, sed etiam contra iustitiam videris peccare si quidem maiotose impedis, ne tibi superior praecipiat, quod iure praecipere potest. Neque rationes in contrarium obstant. Nam prima solum probat illam voti violationem directam non esse; bene tamen esse indirectam. Secunda conuincit, te voto obligatum non esse desistente superiore liberet, & non moraliter coacto; secus quando coactus tua indispotione desistit.

7. Tandem inquires, an receptos gradu coadiutoris formati obligari possis ex supradicto voto ad recipiendum gradum professi, vel e contra? Et quidem recepto gradu professorum te non posse obligari ad recipiendum gradum coadiutoris formati tanquam omnino certum tradit optime Suar. *t. 4. de relig. tract. 10. lib. 4. cap. 17. num. 11.* quia professorum gradus est superior gradu coadiutorum; quippe continet vota solemnia, & ad plura obligat. At nemo ex voto obligari potest ab statui superiori, & perfectiori ad inferiorem, & minus perfectum descendere. Neque ille esset in Societatem ingressus, sed aliquo modo egressus, & retrocessio. Ergo nullatenus obligari potes. Verum recepto gradu coadiutoris formati te obligari posse ex dicto voto ad recipiendum professionem trium, vel quatuor votorum affirmat Suar. *dicto cap. 17. num. 11. si tibi videri probabile.* Mouetur; quia ex gradu coadiutoris formati transire potes ad professionem, vtpote ad gradum perfectiorem; nam licet hic transitus non concedatur; concedi tamen aliquando potest, & debet, vt innotat *exam. gen. cap. 6 §. 5. & 6. §. 6.* Si promittens ingredi Societatem, videris promississe ingredi in perfectiorem gradum si superiori placitum fuerit. Ergo stante superioris beneplacito obligatus eris ingredi. Et confirmatur, quia antequam coadiutoris gradum cooperatus esses, nemo dubitat te obligari posse gradum professi admittere; at ob gradum coadiutoris receptum non impeditur transitus ad professionis gradum, neque superior ius amittit illum exigendi; quippe censuris promississe Societatis ingressum, quoties ingressus dari potest. Verum etsi hae sententia sit satis probabilis, probabiliorum iudico, te obligari non posse; eo quod obligationi ingrediendi Societatem assumpto quolibet ex illis gradibus, videaris satisfecisse; nam vt constat ex constitutionibus, & congregatione declaratione, votum ingrediendi Societatem est votum acceptandi gradum coadiutoris formati, vel professi, prout Societas voluerit. Ergo recepto gradu coadiutoris formati satisfecisti voto. Non enim utrumque gradum acceptare promissisti, sed vnum, vel alterum, vt denotat illa dictio *vel* quae est disiunctiua, alias non ea dictio *vel* sed *et* apponenda esset. Deinde a formula votorum coadiutoris formati exclusiua est illa promissio ingrediendi Societatem. Ergo indicatur plene per illum ingressum promissioni satisfactum esse. Alias si recepto illo gradu Sanctissimus Ignatius censeret obligationem promissionis ingrediendi Societatem durare, non deberat a formula coadiutoris formati eam professionem excludere, sed potius eam constituere, vt sic ingredienti memores essent ad vltiorem gradum obligati posse. Hinc inferitur, a fortiori recepto gradu professorum trium votorum obligari non posse ex vi dictae promissionis ad recipiendum professionem quatuor votorum. Quippe faciens professionem trium votorum, & constitutus

in gradu coadiutoris formati censetur esse in termino; etque de causa omnes probationes supradictos gradus praecedunt. Verum hae quae sitio potius est speculatiua, & practica. Ratio enim, vel nunquam coningeret Societati necessarium esse velle obligare coadiutorum formatum, vt professionem faciat, & professum trium votorum, vt professionem quatuor praestet; quia absque dictae professionis confessione obligare poterit subditos aequae feret ac si essent professi ad ministeria peragenda. Tum praecipue quia gradus professorum honorabilior est, ac proinde sola superioris infuinatione, & simplici concessione acceptabitur.

PUNCTVM II.

Expenditur secunda obligatio annexa professi, & coadiutoribus spiritualibus de speciali cura in puerorum eruditione.

SVMMA R I V M.

1. Explicatur obiectio aduersus specialem obligationem erudienti pueros. Et fit ei satis.
2. In huius ministerij obseruationem quilibet professus tenetur incumbere intra annum, quadraginta diebus continuus, vel interpellatus.

1. Professus, & coadiutores spiritualibus formati cum sua vota emittunt; exprimunt se vouere obedientiam specialiter circa puerorum eruditionem, ibi: Promitto, &c. paupertatem, castitatem, obedientiam, & secundum eam pecuniam curam circa eruditionem iuxta formam, & modum in litteris Apostolicis Societatis lesu, eiusque constitutionibus contentum. Materia huius obligationis est puerorum (sub quibus rudes homines comprehenduntur) eruditio tum in his, quae ad fidem pertinent: eos in doctrina Christiana, & mysteriis diuinis instruendo, tum in his quae pertinent ad mores, incitando ad praecceptorum obseruationem, & ad pietatis, & Religionis officia. Hanc igitur vouent professi, & spiritualibus formati coadiutores, si a superioribus per virtutem obedientiae illis mandata sit, vt constat ex illis verbis, *et secundum eam* (scilicet obedientiam) peculiarem curam circa puerorum eruditionem. Quocirca seclulo obedientiae praeccepto, nulla est ex hac promissione professi, spiritualibus formati coadiutoribus huius eruditionis puerorum obligatio.

2. Quod si dicas, si ex hac promissione nulla specialis obligatio erudienti pueros nascitur, quae non sit circa eruditionem homines proeclioris aetatis, illisque Sacramenta ministranda, aliaque Societatis ministeria exercenda, cum hae omnia si per virtutem obedientiae imperentur, reneantur professi, & coadiutores spiritualibus formati exequi, cur specialiter eruditio puerorum in voto obedientiae expressa fuit? aut cur potius in voto obedientiae professorum, & coadiutorum spiritualium foimatum, & non in voto obedientiae scholarum approbatorum huius eruditionis mentio facta est? Respondet Paul. III. in Bulla prima Societatis concessa, quae incipit, *Regimini militantis Ecclesiae*, eam puerorum eruditionem specialiter in ea formula commendat; quia est fundamentum, sine quo aedificium vitae Christianae consistere non potest, & quia adest periculum, ne vt quisque erit doctor, & in Praeuiantiam hanc tanquam primo aspectu minus specialem forsitam detrectare conetur, cum tamen te vera nulla sit fructuosior vel proxima ad aedificationem, vel nostris ad charitatis, & humilitatis, simul officia exercenda. Notanter dicit Pontifex fructuosior. Nam esto aliae occupationes excellentiores, & perfectiores ad sint, regulariter loquendo nulla est haec occupatio fructuosior; quia ex ea non solum pueri, & rudes homines, sed etiam docti instruantur, & ad praerentiam mouentur, efficacius forte quam grauiori, & doctiori praedicatione. Deinde, quia haec occupatio in mandatorum oculis est humilis, & abiecta, ea de causa fructuosior est ad aedificationem in proximis excitandam, & ad charitatem, & humilitatem in nostris promouendam. Quae omnia confirmat B. Ignat. *5. part. constitut. cap. 3. list. B.* his verbis: Promissio docendorum puerorum, aut rudium hominum iuxta litteras Apostolicas, & constitutiones non inducit aliam obligationem, quam reliqua spiritualia exercitia, quae ad auxilium proximorum adhibentur, cuiusmodi sunt confessiones, praedicationes, &c. in quibus quisque se debet occupare iuxta rationem obedientiae suorum superiorum. Quod autem de pueris docendis in voto sit mentio, ea de causa fit, vt sancta haec exercitatio peculiari modo sit commendata, & vt deuotus curetur propter singulare obsequium, quod Deo per eam in animarum auxilio exhibetur; & quia facilius obliuioni traditur, & in desuetudinem abire, quam alia magis speciosa, cuiusmodi est praedicationis, &c. Ratio autem, quare specialiter in voto